

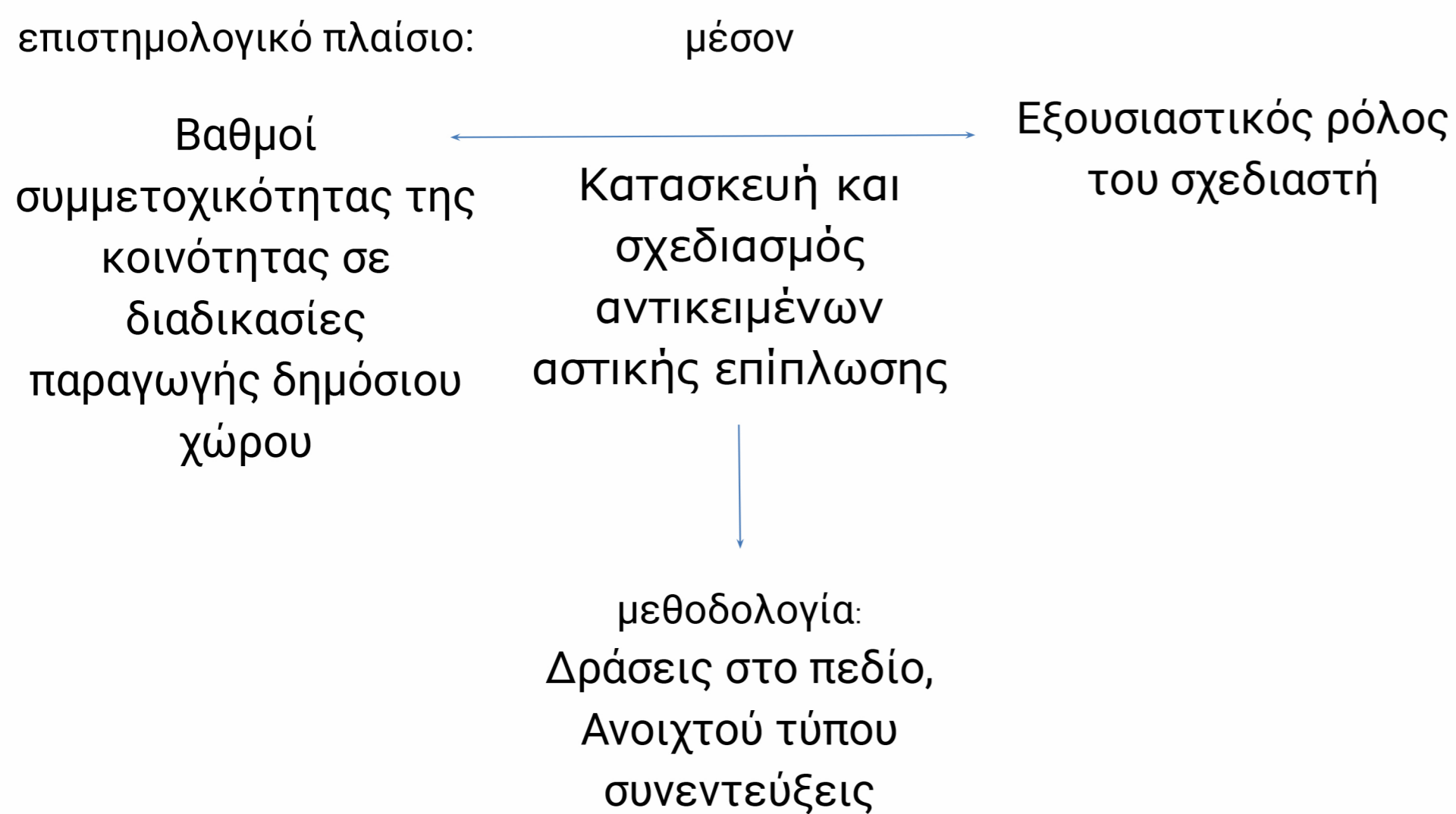
Εκδοχές του δημόσιου χώρου για την ανάδυση της μνήμης στον Ταύρο μέσω της ανίχνευσης μεθόδων συμμετοχικού σχεδιασμού

Αδριανός Σερβετάς
adrianos.ser@gmail.com

Η παραπάνω παρουσίαση έγινε στα πλαίσια της διπλωματική εργασίας στο τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με επιβλέπουσα την Δρ.Α.Κουζούπη. Κεντρικό ζήτημα αποτέλεσε η μελέτη σε μεθόδους και προσεγγίσεις συμμετοχής χρηστών σε ζητήματα παραγωγής δημόσιου χώρου. Υποβόσκον ερώτημα αποτέλεσε το κατά πόσο τα εγχειρήματα συμμετοχικότητας στις διαδικασίες παραγωγής χώρου δρουν απενεχοποιητικά για το τόσο εξουσιαστικό ρόλο του αρχιτέκτονα και εν γένει του σχεδιαστή.

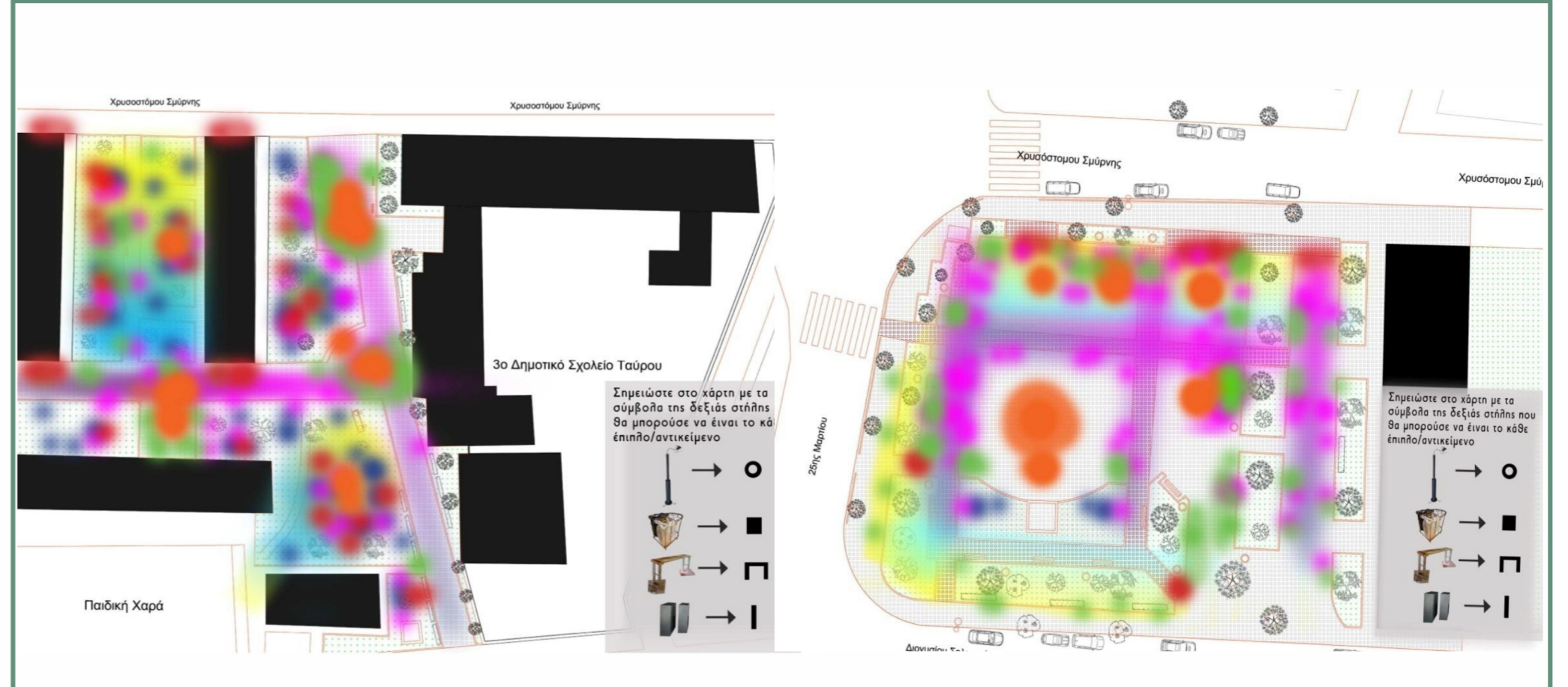
Μεθοδολογία - Υπόθεση Μελέτης

Η στρατηγική διερεύνηση των παραπάνω ζητημάτων έγινε με ανοιχτού τύπου συνεντεύξεις και με επιτόπιες δράσεις στο πεδίο. Η περιοχή μελέτης που επιλέχτηκε ήταν τα «ευάλωτα εδάφη» του Ταύρου, στις κοινωνικές κατοικίες στις πρώην φυλακές Συγγρού. Η περιοχή παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον διότι από τη μία αποτελεί ένα παλίμψηστο μνήμης και ιστορίας (Μακρά Τείχη, πρώην Φυλακές Συγγρού, Κοινωνικές κατοικίες) και ταυτόχρονα διατηρεί στοιχεία γειτονιάς παρόλο που είναι αρκετά κοντά στο κέντρο της πόλης. Με αφορμή το εργαστήριο που πραγματοποιήθηκε «Σχεδιάζοντας τη Συνύπαρξη με τα Μακρά Τείχη στην επιφάνεια της πόλης», συγκροτήσαμε την ομάδα Συμμετοχικού Σχεδιασμού Ταύρου ώστε αρχικά να εμβαθύνουμε στο τόπο και στους κατοίκους του και ταυτόχρονα να προσπαθήσουμε μαζί τους να ξανασκεφτούμε το δημόσιο χώρο ανάμεσα από τις πολυκατοικίες.

Εικ. 1. Διάγραμμα πορείας ερευνητικής διαδικασίας

Δράσεις Εκδοχές Δημόσιου χώρου / Ταύρος 2022 Πλατεία Ηρώων, Ιούλιος/ Πεζόδρομος Συγγρού, Σεπτέμβρης

Εικ 2. Συνολικά αποτελέσματα επί του συνόλου των κριτηρίων επεξεργασίας και επισκόπηση επιλογών των σημείων που οι κάτοικοι τοποθέτησαν τα αντικείμενα αστικής επίπλωσης (κεντρικότητες, μη βατό έδαφος, ενίσχυση/αντιπαράθεση με υφιστάμενη χρήση, στάσεις, διελεύσεις, μετατροπή εσωστρεφή/εξωστρεφή χώρο)

Αφού συγκροτήσαμε την ομάδα συμμετοχικού σχεδιασμού Ταύρου αποφασίστηκε με τους κατοίκους η δημιουργία κοινοτικού κήπου. Ως προπομπό της παραπάνω δράσης σχεδιάστηκαν και κατασκευάστηκαν σε φυσική κλίμακα αντικείμενα αστικής επίπλωσης (φωτιστικό, παγκάκι, πλάκες εδάφους, κάδος απορριμάτων, γλάστρες) με σκοπό οι προβληματισμοί που εγείρονται για το δημόσιο χώρο – στο δημόσιο χώρο - να παίρνουν υλική μορφή. Τα αντικείμενα αστικού εξοπλισμού σχεδιάστηκαν με λογικές reuse/recycle και στόχος ήταν στη μορφή τους να παραπέμπουν είτε στις πρώην Φυλακές Συγγρού είτε στα Μακρά Τείχη. Πραγματοποιήσαμε με την υποστήριξη της ομάδας δύο δράσεις, σε δύο διαφορετικούς δημόσιους χώρους στο συγκεκριμένο οικοδομικό τετράγωνο, με στόχο να τοποθετούνται τα αντικείμενα ανά κάτοικο είτε φυσικά είτε στο σχέδιο ώστε να δημιουργούνται εκδοχές δημόσιου χώρου.

2021 Σεπτέμβριος	Workshop : “Σχεδιάζοντας την Συνύπαρξη με τα Μακρά Τείχη στην επιφάνεια της πόλης” , Επιστημ. Υπευθ. Ασπασία Κουζούπη,	
Οκτώβριος	Σύσταση Ομάδας Συμμετοχικού Σχεδιασμού Ταύρου	
Δεκέμβριος-Φεβρουάριος	Συνεντεύξεις/Συζητήσεις περι συμμετοχικού σχεδιασμού άτομα / Θ. Ανδρίτσος, Χ. Μπίσκος, Ε. Τζιτζιλάκη, Ελ. Διαμαντούλη-Α.Δελίμπαση, Ελίκη Διαμαντούλη, Γ. Παπανδρέου-Κ.Τριχιάς, Γ. Πίπτας, ομάδες / Urban React, Victoria Square Project, Ομάδα Συμ. Σχ. Ταύρου	
Μάιος-Ιούνιος	Σχεδιασμός και Κατασκευή Αντικειμένων Αστικής Επίπλωσης	
2022 Ιούλιος-Σεπτέμβριος	Δράσεις Εκδοχών δημόσιου χώρου πεζοδρ. Συγγρού, πλ. Ηρώων Πολυτεχνείου	

- Βρυχέα Α., Κατερίνη Τ., Μαλασπίνας Δ. (1988), (β) «Συμμετοχικός σχεδιασμός: δύο χρόνια δράσης στον προσφυγικό συνοικισμό της Θήβας», 2ο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την καταπολέμηση της φτώχειας, Δήμος Θηβαίων, Αστική Εταιρεία Συμμετοχικού Σχεδιασμού, Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Οικιστικής Ανάπτυξης (ΔΕΠΟΑΘ)
- Συλλογικό, Νομαδική αρχιτεκτονική: Περπατώντας σε ευάλωτα τοπία (2018), Futura

2^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Κατανοώντας και αλλάζοντας την πόλη:
Δημόσιος Χώρος & Περιβάλλον
Ανισότητες & Δημοκρατία

<https://www.participatorylab.org/>